

CHŁOPI i PAŃSTWO

NACZELNY ORGAN POLSKIEGO STRONNICTWA LUDOWEGO

Rok II Nr 50 (94)

WARSZAWA

12 grudnia

1948 r.

Cena 5 zł

Prezydent Bolesław Bierut o zjednoczeniu partii robotniczych

W numerze 12 „Nowych Dróg” ukazał się artykuł sekretarza generalnego KC PPR Prezydenta Bolesława Bieruta p. t. Zjednoczenie — nowy etap w walce o lepszą przyszłość.

Określając najistotniejsze cechy nowego etapu rozwojowego klasy robotniczej w wyniku zjednoczenia PPR i PPS Prezydent Bolesław Bierut stwierdza m. in.:

Reasumując odpowiedź na pytanie, jakie cechy i jakie zadania mieści w sobie nowy etap rozwojowy, w który wступujemy, należy stwierdzić:

1) Jest to nowy etap w rozwoju polskiej klasy robotniczej, która dzięki likwidacji kilkudziesięcioletniego rozbitcia, osiągnąwszy jedność wewnętrzną, wzmacnia się jako przodująca siła narodu. Zjednoczenie polityczne klasy robotniczej jest podstawowym czynnikiem pomyślnego wypełnienia przez nią historycznego zadania, którym jest budowa socjalizmu, jako ustroju sprawiedliwości społecznej.

2) Zjednoczenie partii robotniczych otwiera nowy etap w rozwoju samej partii. Przejście od jednolitego frontu dwóch odrębnych organizacji partii do ich całkowitej jedności organicznej, pomnoży siły partii, wzmocni jej autorytet, pogłębi jej wpływ ideologiczny i polityczny wśród bezpartyjnych mas pracujących w mieście i na wsi, umocni jej przodującą rolę wśród stronnictw demokratycznych.

3) Scalenie siły klasy robotniczej przyczyni się do wzmocnienia procesów konsolidacji w całym obozie demokratycznym i przede wszystkim do zjednoczenia stronnictw ludowych. Będzie to poważnym wzmocnieniem podstawy politycznej i zwartości ideologicznej demokracji ludowej w Polsce, co z kolei spótegduje i usprawni działanie władzy ludowej.

4) Wzmocnienie podstaw politycznych władzy ludowej podniesie autorytet państwa wewnątrz i na zewnątrz, ułatwi kontrolę aparatu państwowego i walkę z wynaturzeniami biurokratycznymi, usprawni łączność wzajemną między organami państwa i społeczeństwem, ułatwi państwu walkę z przestępcami, agenturami wroga i ukrytymi siłami antydemokratycznymi. Zjednoczona partia, jako przodująca siła obozu demokratycznego, stanie się trwałą podwaliną państwa, niezawodnym instrumentem wzrostu jego siły, jego sprawności, jego znaczenia i autorytetu.

5) Wzniesienie na nowy, wyższy poziom rozwoju podstawowych sił społecznych i politycznych narodu, sprzyjać będzie nowemu potężnemu wzrostowi woli, zapału i energii twórczej milionowych mas ludu pracującego, co jeszcze bardziej przyspieszy tempo rozbudowy życia gospodarczego i przyczyni się do szybkiego wzrostu dobrobytu mas pracujących, do podniesienia poziomu ich stopy życiowej. Zjednoczona partia, zasobna na doświadczenia budownictwa socjalistycznego w ZSRR, zabezpieczy swym kierowniczym wysiłkiem najlepsze wyniki w szybkiej budowie fundamentów gospodarki socjalistycznej w Polsce w oparciu o twórczy entuzjazm mas pracujących.

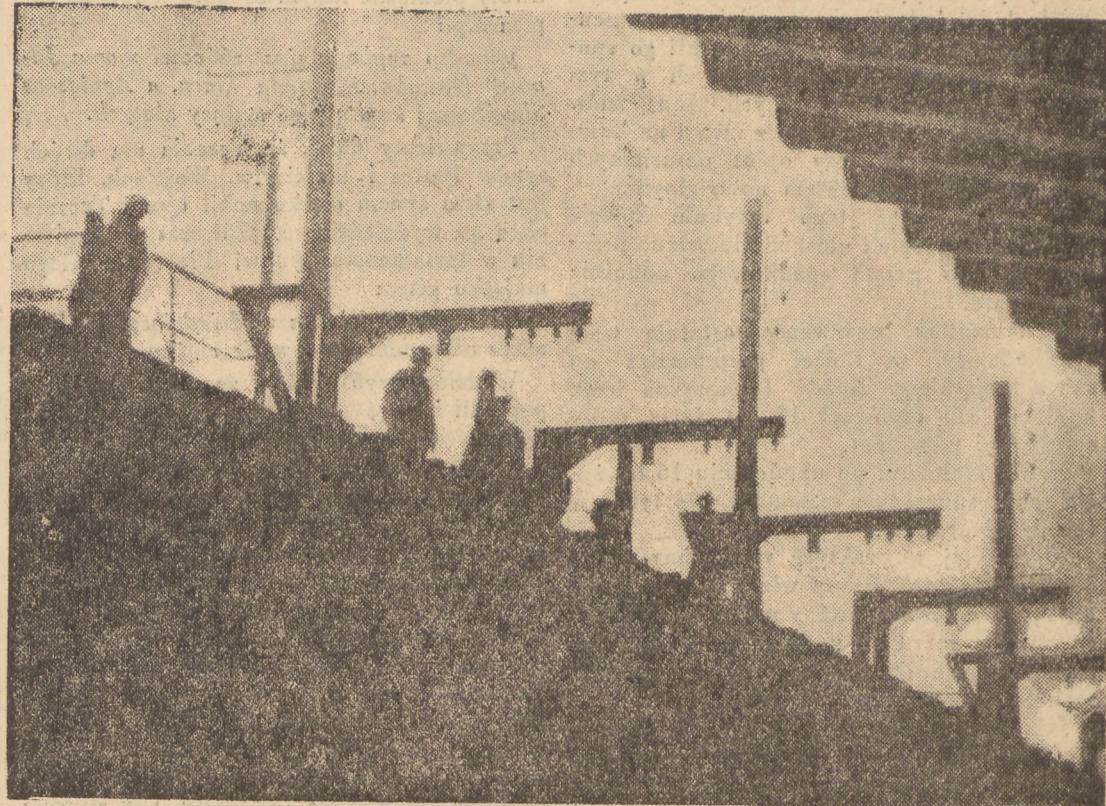
6) Wraz z pracą nad uprzemysłowieniem kraju i unowocześnieniem jego struktury gospodarczej, postępować będą wysiłki w kierunku dźwignięcia na wyższy poziom zacofanej dziś gospodarki rolnej mas chłopskich, przy wydatnej pomocy ze strony państwa ludowego i sprzyjaniu dążeniom chłopskim do rozwoju spółdzielczości, w szczególności spółdzielczości produkcyjnej.

Zjednoczona partia jeszcze bardziej wzmocni sojusz klasy robotniczej z chłopstwem pracującym, opierając ten sojusz na rozpracowanym wspólnie ze stronnictwami ludowymi programie wytężonej pracy nad likwidacją upośledzenia gospodarczego i kulturalnego wsi polskiej.

7) Wzrostowi siły gospodarczej kraju musi towarzyszyć równie szybki wzrost kultury: oświaty, nauki, literatury, sztuki. Zjednoczona partia w sojuszu z inteligencją pracującą czynić będzie wysiłki dla podniesienia poziomu i wzmocnienia tempa życia kulturalnego mas ludowych oraz oparcia twórczości kulturalnej na właściwych podstawach ideologicznych.

8) Naczelne zadania nowego etapu — to przede wszystkim podniesienie świadomości politycznej i ideologicznej partii, klasy robotniczej i mas pracujących. Zjednoczona partia wzniesie na wyższy poziom i pogłębi swą pracę w dziedzinie gruntownego przyswojenia sobie zasad marksizmu - leninizmu i uczyni wszystko w kierunku systematycznego wychowania mas pracujących w duchu tej ideologii.

Jednocząc szeregi polskiego ruchu robotniczego, realizując doniosłe zadania nowego etapu rozwojowego, pogłębiając w szerokich masach pracujących świadomość wielkich celów historycznych, które lud polski wcielają w życie swą pracą ofiarną i poświęceniem, wzmacniając poczucie więzi międzynarodowej i braterskiego sojuszu z ZSRR i krajami demokracji ludowej oraz z walczącą klasą robotniczą świata — Zjednoczona Partia zajmie zaszczytne miejsce wśród krajów walczących o socjalizm.

Słynna dziś kopalnia Zabrze - Wschód, dzięki apelowi swych pracowników, wzywający cały polski świat pracy do wzmoczonego wysiłku na rzecz państwa ludowego uchuchomiła przed uchywaniem planu trzyletniego pierwszą odbudowaną po wojnie koksownię.

Pozdrawiamy serdecznie Kongres Zjednoczeniowy Klasy Robotniczej w Polsce

Obrady Rady Państwa

W dniu 1 bm. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta RP 62 kolejne posiedzenie Rady Państwa.

W posiedzeniu uczestniczyli również: Prezes Rady Ministrów ob. J. Cyrankiewicz, Prezes CUP-u ob. T. Dietrich, minister Skarbu ob. K. Dąbrowski, wiceminister Administracji Publicznej ob. W. Wołski i wiceminister Ziemi Odzyskanych ob. J. Dubiel.

Rada Państwa omówiła całokształt gospodarki finansowej samorządu na rok 1949 pod kątem widzenia zespolenia wysiłków administracji rządowej i samorządowej.

Konferencje i Zjazdy PSL

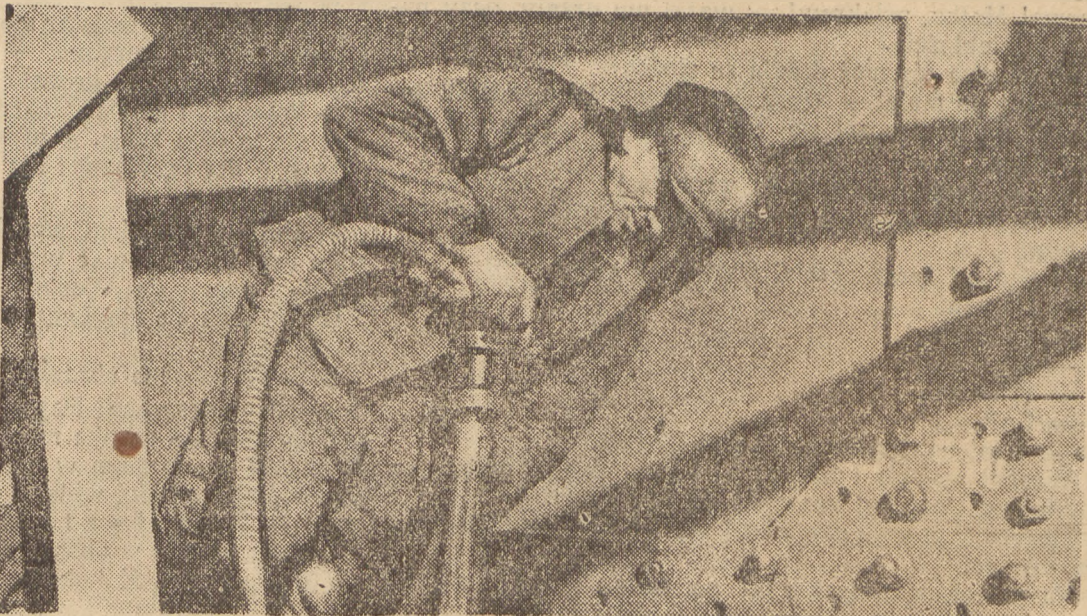
Dnia 11 grudnia br. w lokalu Wojewódzkiego Zarządu PSL w Kielcach przy ul. Gen. Świerczewskiego 8, odbędzie się konferencja kobiet PSL województwa kieleckiego z udziałem przedstawicielek Wydziału Kobiecego przy NKW.

Dnia 12 grudnia br. odbędzie się w Łodzi Wojewódzka Konferencja kobiet PSL. Konferencja odbędzie się w lokalu Zarządu Wojewódzkiego PSL w Łodzi, ul. Piramowicza 10. Początek o godz. 10-tej. Dnia 12 grudnia odbędzie się Powiatowy Zjazd PSL w Łęczycy, woj. łódzkie.

Wojewódzkie Zjazdy PSL

odbędą się w dniu 12.XII w Kielcach i w dniu 19.XII w Bydgoszczy

W zjazdach wezmą udział delegacje po wiatowi przy współudziale przedstawicieli NKW PSL oraz Zarządów Wojewódzkich.

Jeden z wielu robotników przy budowie mostu Śląsko-Dąbrowskiego w Warszawie

Odpowiedzi prawne

JAN DĘBSKI

(Dokończenie ze str. 2)

K. K. Szczawin k/Zgierza.

Miszecie, że „rodzice pozostawili sobie na dożywocie dwie morgi ziemi“ i pytacie się co po ich śmierci ma się stać z tą ziemią. Często trudno jest odpowiedzieć na pytanie, bowiem pytający mylnie określa istotę sprawy. Tak jest i w tym wypadku, gdyż dożywocie polega na tym, że rodzice do końca życia (stąd nazwa dożywocie) zastrzegają sobie pewien wymiar z gruntu, ale własność gruntu jeszcze za ich życia przechodzi na dzieci. W tym wypadku z chwilą śmierci rodziców wygasa dożywocie i właściciel gruntu pozostaje oczywiście ten sam. Z dalszej treści Waszego listu wynika jednak, że nie chodzi tu o dożywocie w ścisłym tego słowa znaczeniu lecz, że prosto rodzice Wasi zatrzymali sobie nie dożywocie, ale własność tych 2 morgów. Jeśli tak, to po ich śmierci następuje normalne dziedziczenie ustawowe najbliższych krewnych t. j. dzieci w równych częściach. Ponieważ trudno jest podzielić 2 morgi na 7 części, gdyż wówczas powstałyby gospodarstwa karłowate — sąd spadkowy może jednemu ze spadkobierców przyznać cały grunt, a dla innych ustalić spłaty w gotówce. Pierwszeństwo w objęciu gruntu mieć będzie ten ze spadkobierców, kto ma najlepsze kwalifikacje zawodowe, rolnicze. Sąd może wziąć pod uwagę i inne fakty np. kto i jak dotąd gospodarzył na tej ziemi itp. O tem jak należy wszcząć postępowanie spadkowe wyjaśniliśmy już w odpowiedziach prawnych naszego pisma.

(Redakcja wyjaśnia, że odpowiedzi prawnych udziela się na łamach pisma wszystkim abonentom według kolejności nadesłanych zapytań. Im kto jaśniej i dokładniej sformułuje pytanie i opisze stan sprawy, tym dokładniejszą otrzyma odpowiedź)

Składajcie ofiary na Chłopskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Konto PKO I-4545

— Przeszli przez jakieś długie podwórze na tył i posiadali na trawie. Było tu zupełnie ciemno, ledwie odróżniali swoje szare jak cień postacie.

— Odbij, Paweł, — powiedział syn rzeźnika i podał mu coś, czego nie było widać. Paweł stuknął dwa razy jakby kijem uderzył w ziemię i zapytał:

— Kto zaczyna?

— Pij! — odpowiedzieli tamci obydwa razem.

Zapachniało wódką i kielbasą.

Pili po kolei z butelki, spluwając. Janek wypił ostatni. Zdawało mu się, że nie zdoła chwycić powietrza i udusi się, ale to przykre wrażenie minęło szczęśliwie. Gdy zjadł kawalek kielbasy, nawet w gardle przestało palić. Tylko ogłuchł i nic nie słyszał, co mówili koledzy, a blaski okien zamieniły się w jego oczach w buzujące płomienie.

Obudził Janka dotkliwy ból. Zorientował się, że go boli prawa ręka. Lewą przetarł oczy. Za oknem budził się jasny dzień. Rozejrzał się wokół siebie i zrozumiał swoją sytuację. Deska, na której spał, ułożona na dwóch stołkach, zsunęła się, siennik, kółdra, poduszka, całe posłanie leżało na podłodze.

Pośpiesznie doprowadził legowisko do porządku, wsunął się pod kółdrę i spojrzał ostrożnie na Pawła, który spał na takiej samej pryczy. Leżał na wznak, prawa stopa, szeroka i brudna zwisała nad podłogę, ręce, gołe do łokci, spoczywały na kółdrze, głowa kryła się w szarej od brudu poduszce. Pod skórą na mocno wyciągniętej szyi jakby pluśkała woda.

— Chwała Bogu, że mojej przygody nie widział — ucieszył się Janek.

W tym momencie Paweł raptownie siadł na posłaniu.

— Co? dzień? — spytał lękliwie. Podrapał się oburącz po żebrach i zeskoczył na podłogę. — Sprzątaj! — rozkazał. Sam zawiązał pośpiesznie poduszkę w kółdrę. W ciągu paru minut posłania zostały ukryte za półkami, stołki zajęły miejsce koło warsztatu. Paweł włożył tylko spodnie, zarzucił fartuch na szyję i zasiadł do pracy.

— S'adaj — powiedział do Janka, również ubranego w fartuch. — Przybij skórę do deski, jak wczoraj, i wbijaj szpilki. — Ton jego głosu był zycziwy. — A kolacji, widzisz, sekutnica nie dała. — Przypomniał wczorajszą awan-

W Budapeszcie wychodzi w języku polskim czasopismo ilustrowane pod tytułem „Kronika życia kulturalnego Węgier“. Można się z niego dowiedzieć wiele ciekawych rzeczy, dotyczących życia narodu węgierskiego, z którym żyliśmy zawsze w dobrych sąsiedzkich stosunkach, o ile tylko, jak czasu ostatniej wojny, obce i wrogie Węgom wpływy, nie starały się ich zakłócić. Ale nawet i wówczas, gdy rządzące sfery Węgier podporządkowały się nakazom Berlina, lud węgierski okazywał Polakom-emigrantom wiele serca i pomocy. Dzisiaj, gdy po ciężkich doświadczeniach wojny ostatniej nowe Węgry weszły do rodziny państw demokratycznych, stosunki polsko-węgierskie ponownie odżyły, obejmując rozliczne dziedziny życia, a pomiędzy innymi i sprawy kulturalne.

W „Kronice“ zamieszczane są artykuły na różne, ciekawe tematy: np. o działalności węgierskiej młodzieży, o rozwoju teatru i muzyki ludowej, o akcji wydawniczej, o sztuce, o szkolnictwie węgierskim, organizacjach kobiecych, o działalności Towarzystwa Węgiersko-Polskiego. Możemy być wdzięczni Węgom za umożliwienie nam znanostwa się z ich życiem i dorobkiem kulturalnym. Pozwalamy sobie jednak zaapelować do wydawców, by zwrócili większą uwagę na język „Kroniki“. Przecież wśród Węgrów jest wielu dobrych znawców języka polskiego, a i wśród Polaków na Węgrzech można też znaleźć dobrych znawców języka węgierskiego, by „Kronika“ była redagowana w poprawnym języku polskim. Cały smak i pokarm duchowy, przy czytaniu tego miesięcznika, psują i obniżają zniekształcenia języka polskiego, czasem jakby zupełna nieznanostwo wyrażań polskich, nie mówiąc już o stylu, układzie zdań.

W Nr. 7—8 „Kroniki“, za październik i listopad b. r. znajdujemy artykuł pt. „Życie kulturalne węgierskiej wsi“. O życiu wsi węgierskiej wiedziliśmy mało. Wiedzieliśmy, że panowały w niej stosunki feudalne, średniowieczne. Wielka własność, wielkopañskie formy i styl życia, reklamowane były w książkach i obrazkach, na filmie i w prasie. Chłop węgierski, ludowe piękne stroje, muzyka i śpiew, chłopski znojny trud oracza i znakomitego hodowcy, chłopskie życie — służył tylko jako dekoracja pańskiego obrazu Węgier. Dzisiaj odkrywamy nowe, właściwe oblicze wsi węgierskiej, z której znika już przygniot pański. „Z podniesioną głową, świadomi siebie i pełni wiary w przyszłość kroczą teraz chłopcy węgierscy“. Po przeprowadzeniu reformy rolnej wyrosły nowe zagrody, nowe wsie. Podnosi się dobrobyt chłopów węgierskich, niknie nędza i wyzysk. Ze wzrostem dobrobytu rozpoczął się i rozkwit kultury wsi. Topnieje analfabetyzm, niknie zabobon i ciemnota. Inną też jest dola dzieci węgierskich. Za daw-

nych, pańskich czasów, dzieci chłopskie, gdy podrosły, musiały zaraz stawać do roboty, „wskutek czego nie zawsze zdążyły się nauczyć nawet własnego podpisu. Gazetę czytywał tylko zamożniejszy gospodarz. Jedyną lekturą ludności wiejskiej był kalendarz, względnie skrawek starej gazety, w który sklepikarz zapakował sól czy paprykę“.

Oświata i kultura były przywilejem możnych. Z artykułu dowiadujemy się, że podobnie jak w Polsce, byli na Węgrzech działacze oświatowi, którzy pragnęli poprzez Uniwersytety Ludowe podnieść życie kulturalne na wsi, szkoląc i wychowując przodowników tego życia, gdy dwory dbały jeno o „hodowlę premiowanych koni i krów“. Akcja Uniwersytetów Ludowych na Węgrzech nie mogła jednak, w ówczesnych społeczno-gospodarczych warunkach, rozwinąć się i upowszechnić, jak to miało miejsce w Danii, w kraju drobnych rolników. Klerykalne organizacje oświatowo-kulturalne prowadziły na Węgrzech działalność „patriotyczną“, dość płytką, obliczoną na utrzymywanie wsi w ciasnych opłatkach zacofania.

Nowe Węgry stworzyły podstawę do rozwoju kulturalnego wsi, oddając ziemię w ręce chłopów. Dbałość o materialny byt chłopów musi być, jak słusznie pisze autor artykułu, organiczną częścią każdego programu kulturalnego wsi. „Chłop, gnący się pod ciężarem lichwiarskich pożyczek, prowadzący zacofaną gospodarkę, czy też żyjący w zupełnej zależności od obszarnika, nie może nawet myśleć o zdobyciu wolnej chwili dla udziału w życiu kulturalnym“. Rząd ludowy nowych Węgier rozpoczął od realizacji powszechnego nauczania. Szkoły prywatne, parafialne szkółki, zostały upaństwowione. Na ich miejscu powstała jednolita, ośmioklasowa szkoła powszechna. Wszystkie dzieci wiejskie uczęszczają teraz do szkoły. Niezamożna dziatwa szkolna otrzymała bezpłatne podręczniki, nędzne pensje nauczycieli dawnych szkół prywatnych zostały podwyższone. Zdolnej młodzieży wiejskiej umożliwiono zdobywanie wyższego wykształcenia. Szkołą się i wychowują teraz nowe za-

Wszystko tu na sprytnym kręceniu polega. Taki już jest tutaj porządek.

— Jakż ja w mieście strasznie głupi jestem — pomyślał o sobie Janek. — Nic nie rozumiem, jak tu jest.

Paweł nadal szedł jakiś zakłopotany. Nagle przystanął i rzekł.

— Czekaj tu na mnie, niedługo wrócę.

I poszedł.

Janek stanął w cieniu pod murem i obserwował. Dlaczego mu się miasto przedstawiło groźne i obce, niedostępne, tłum ludzki tajemniczy, niezrozumiały.

Śmieszny chłystek biegł zwinnie między tłumem, wrzeszcząc: — E—e—ks—pres!

Gdzieś wydierał się chrapowaty głos z muzyką.

— Odpust. Bezustanny odpust — myślał Janek.

Jakieś dwie młode panienki w białych sukienkach, ładnych bladoniebieskich kapeluszkach i z jasnożółtawymi loczkami na skroniach spojrzały na niego i uśmiechnęły się do siebie.

Dwaj panowie, lewy w jasnym garniturze, prawy w brązowym, spojrzeli i również wybuchnęli śmiechem. Olachmaniony kudłacz, stojąc przy jezdnii, też się uśmiechnął.

— Ze mnie się śmieją! — pomyślał ze wstydem Janek.

— Muszę być naprawdę śmieszny. Może taki jak matka, gdy chciała wziąć coś na kredyt u handlarza w Kichicach? O, jakaż ona wtedy robiła się na twarzy głupia. Głos miała cienki, dziecinny. Ojciec mawiał: „Pieniądze — to chleb! Ale pieniędzy nie zdobywa się pracą“. — Więc Paweł miał rację. Muszę zdobyć pieniądze. I wtedy nie będę śmieszny.

Po chwili wrócił Paweł, wprowadził go do bramy i uśmiechając się, pokazał cztery srebrne monety.

Janka zainteresowały zdobyte przez Pawła pieniądze.

— Skąd wzięłeś? — zapytał.

— Zaraz ci pokażę — uśmiechnął się Paweł. — Patrz na babę, która stoi... o, tam! — wskazał na przeciwną stronę ulicy. Zwawo przeskoczył jezdnię, podszedł do stojącej w drzwiach sklepu zgrabnej, młodej pani, zdjął przed nią kapelusz i coś mówił. Słuchała pilnie i okrągła jej twarz przybrała wyraz dumy. Odwróciła się lekko do sklepu, wzięła coś z rąk niższej od siebie niewiasty i podała Pawłowi, który okrężną drogą wrócił do bramy. — Zdołałem nowe go piątką — mówił uradowany.

Koniecznie powinien

Czytelnik i Przyjaciół tyg. „Chłopi i Państwo“ iść do sąsiada czy znajomka, pokazać mu swoje pismo i wciągnąć go do Wielkiej Rodziny Czytelników Waszego Chłopskiego pisma.

NIECH NIE BĘDZIE ŻADNEJ ZAGRODY, w której nie czytano tyg. „Chłopi i Państwo“, łącznika wsi polskiej ze światem.

PRENUMERATĘ przyjmują wszystkie Zarządy Powiatowe PSL i urzędy pocztowe w całym kraju.

Wszystko tu na sprytnym kręceniu polega. Taki już jest tutaj porządek.

— Jakż ja w mieście strasznie głupi jestem — pomyślał o sobie Janek. — Nic nie rozumiem, jak tu jest.

Paweł nadal szedł jakiś zakłopotany. Nagle przystanął i rzekł.

— Czekaj tu na mnie, niedługo wrócę.

I poszedł.

Janek stanął w cieniu pod murem i obserwował. Dlaczego mu się miasto przedstawiło groźne i obce, niedostępne, tłum ludzki tajemniczy, niezrozumiały.

Śmieszny chłystek biegł zwinnie między tłumem, wrzeszcząc: — E—e—ks—pres!

Gdzieś wydierał się chrapowaty głos z muzyką.

— Odpust. Bezustanny odpust — myślał Janek.

Jakieś dwie młode panienki w białych sukienkach, ładnych bladoniebieskich kapeluszkach i z jasnożółtawymi loczkami na skroniach spojrzały na niego i uśmiechnęły się do siebie.

Dwaj panowie, lewy w jasnym garniturze, prawy w brązowym, spojrzeli i również wybuchnęli śmiechem. Olachmaniony kudłacz, stojąc przy jezdnii, też się uśmiechnął.

— Ze mnie się śmieją! — pomyślał ze wstydem Janek.

— Muszę być naprawdę śmieszny. Może taki jak matka, gdy chciała wziąć coś na kredyt u handlarza w Kichicach? O, jakaż ona wtedy robiła się na twarzy głupia. Głos miała cienki, dziecinny. Ojciec mawiał: „Pieniądze — to chleb! Ale pieniędzy nie zdobywa się pracą“. — Więc Paweł miał rację. Muszę zdobyć pieniądze. I wtedy nie będę śmieszny.

Po chwili wrócił Paweł, wprowadził go do bramy i uśmiechając się, pokazał cztery srebrne monety.

Janka zainteresowały zdobyte przez Pawła pieniądze.

— Skąd wzięłeś? — zapytał.

— Zaraz ci pokażę — uśmiechnął się Paweł. — Patrz na babę, która stoi... o, tam! — wskazał na przeciwną stronę ulicy. Zwawo przeskoczył jezdnię, podszedł do stojącej w drzwiach sklepu zgrabnej, młodej pani, zdjął przed nią kapelusz i coś mówił. Słuchała pilnie i okrągła jej twarz przybrała wyraz dumy. Odwróciła się lekko do sklepu, wzięła coś z rąk niższej od siebie niewiasty i podała Pawłowi, który okrężną drogą wrócił do bramy. — Zdołałem nowe go piątką — mówił uradowany.

(C. d. n.)

CHŁOS matki

Dlaczego my, kobiety musimy być członkiniami stronnictwa?

Aby odpowiedzieć na to pytanie — musimy sobie uprzytomnić jedno: w naszym ludowym państwie demokratyczno-partie polityczne spełniają wielką rolę twórczą, monterską i kierowniczą. Współpartie politycznych, w skład których wchodzi oba stronnictwa chłopskie, z połączoną partią robotniczą na czele, dobiera ze swych szeregów odpowiednich ludzi i wysuwa ich na kierownicze stanowiska w państwie i w organizacjach społecznych. Każda partia odpowiada za swoich członków, na ichkolwiek stanowiskach oni się znajdują; dlatego musi być pewna ich uczciwość, znać ich możliwości, umiarkowanie pracy i musi baczyć pilnie na nich, mieć możliwość odwołania ich gdy się nadadają, lub niewłaściwie zachowują. Toteż my, kobiety, jeśli chcemy uczestniczyć w kierownictwie organizacji społecznych na wsi jak: w radach rodzinnych, zarządach Samopomocy Chłopskiej, Spółdzielni, w organizacjach wiejskich nad dzieckiem czy innych — powinniśmy przede wszystkim być członkami stronnictwa politycznego, dać w nim poznać swoje zdanie, swój pogląd

na pracę organizacyjną we wsi, swoje zainteresowanie, a wtedy napewno stronnictwo wysunie nasze kandydatury na odpowiednie stanowiska społeczne.

I dopiero należąc do stronnictwa będziemy nie tylko miały możliwość być wysuniętymi, ale same będziemy mogły współdecydować gdzie i kogo na jakie stanowisko skierować. Będziemy mogły wpłynąć i dopilnować aby najodpowiedniejsze z nas zajmowały właściwe miejsca. Będziemy miały możliwość czuwania i kontroli nad jakością i czystością pracy wszystkich innych, a więc nie tylko kobiet ale i mężczyzn.

Widzimy, że te wszystkie z nas, które są już we władzach organizacji społecznych, czy na stanowiskach członków i przewodniczących rad narodowych, wójtów, członków związków, spółdzielni i tym podobne — nie dostałyby się na te stanowiska nigdy, gdyby nie należały do partii politycznych, gdyby ich partie nie znały i nie wysunęły ich kandydatur.

Skończmy więc z błędnym mniemaniem, że kobiecie wiejskiej nie potrzebne jest należenie do stronnictwa politycznego.

M. S.

O kobiecie w Rosji Sowieckiej

Aby nasze Czytelniczki, mogły zaznajomić się ze sprawą kobiet i rodziny w Rosji Sowieckiej zamieszczamy poniżej wyjątki przetłumaczone z następujących książek rosyjskich, wydanych w tym roku.

Biluszaj - Pilipienko W. L. — Demokracja sowiecka i równouprawnienie kobiet w ZSRR.

Moskwa 1948, Juridyczno-socjalistyczne Wydawnictwo Min. Justycji ZSRR. Str. 61. Wykorzystane str. 23—24; 25—28).

Popowa N. — Kobiety krajów socjalizmu.

Moskwa 1948. Wyd. WSPS Proizdat. Str. 207.

(Wykorzystane Rozdział III. „Władza sowiecka troszczy się o matkę i dzieci”. Str. 55, 56—59, 60).

☆

W państwie sowieckim, w którym zostały zlikwidowane klasy posiadające, gdzie wszelkie bogactwa kraju należą do rasy pracującej i człowiek nie może wyzyskiwać drugiego człowieka — nie ma miejsca żadna forma ucisku z powodów narodowościowych, rasowych i plemiennych.

Władza sowiecka natychmiast po zwycięstwie Rewolucji Październikowej proklamowała całkowite równouprawnienie kobiet. Kobieta otrzymała prawa wyborcze i wybieralność do wszystkich ciał reprezentacyjnych na równi z mężczyzną. Uzyskała prawo do pracy w dowolnej dziedzinie gospodarki narodowej lub kulturalnej; do zajęcia dowolnego stanowiska w urzędach państwowych i organizacjach społecznych na równi z mężczyzną. W ZSRR między kobietą i mężczyzną nie ma różnic jeżeli chodzi o wynagrodzenie za pracę. W najważniejszej dziedzinie życia państwowego — obronie państwa — kobieta sowiecka ma takie same prawa jak i mężczyzna. W art. 133 konstytucji ZSRR powiedziano: „obrona państwa jest świętym obowiązkiem obywateli ZSRR”. Ten obowiązek obywatelski w równym stopniu dotyczy mężczyzn i kobiet.

Osobliwością równouprawnienia kobiet w sowieckim społeczeństwie jest to, że państwo nie tylko udziela kobietom takich samych praw z mężczyzną, ale również zapewnia im wszystkie niezbędne warunki

dla rzeczywistej realizacji ich praw. Umożliwia im osiągnięcie takich samych kwalifikacji zawodowych i poziomu kulturalnego jak i mężczyznom. Ustawy państwowe gwarantują kobiecie stworzenie niezbędnych do uzyskania niezależności ekonomicznej warunków oraz równość wobec prawa.

Art. 122 konstytucji ZSRR mówi: „Kobiecie w ZSRR udziela się równych praw z mężczyzną we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, państwowego, kulturalnego i społeczno-politycznego. Możliwość urzeczywistnienia tych praw zabezpiecza się kobiecie przez udzielenie jej na równi z mężczyzną prawa do pracy, wynagrodzenia za pracę, wypoczynku, ubezpieczeń społecznych oraz wykształcenia; przez opiekę nad matką i dzieckiem, wykonywaną przez państwo, przez pomoc państwa matkom samotnym i mającym wiele dzieci; przez udzielanie kobiecie urlopu w czasie ciąży z zachowaniem zarobków; przez szeroko rozbudowaną sieć klinik położniczych, żłobków i przedszkoli”.

„W grudniu 1917 r. rząd wydał dekret o ślubach i rozwodach. Wobec rozdziału kościoła od państwa zostały wprowadzone śluby cywilne. Śluby kościelne nie były zakazane, nie miały jedynie znaczenia wobec prawa. Skutki prawne pociągał za sobą tylko ślub, zarejestrowany w urzędzie państwowym stanu cywilnego. To samo dotyczyło rozwodu.

W społeczeństwie socjalistycznym, gdzie podstawą ustroju jest socjalistyczna własność środków produkcji, rodzina przestaje być „komorą gospodarczą”. Wciągnięcie kobiet w proces wytwórczości społecznej oraz troska państwa o dzieci sprawiają, że kobieta staje się niezależną gospodarką i zamężność przestaje być dla niej środkiem zabezpieczenia materialnego i jedyną drogą do „stanowiska społecznego”. W mężu widzi nie żywiciela, ale ukochanego człowieka i przyjaciela.

(Dalszy ciąg w nast. numerze)

Drobne ale ważne sprawy

Wiele w naszych wsiach, w naszych gospodarstwach chłopskich zmieniło się i wciąż zmienia na lepsze, wprowadzamy coraz to nowe udoskonalenia w uprawie roli, ale nie zawsze w parze z tymi zmianami, z tą troską o ulepszenie gospodarki rolnej, o podniesienie produkcji idzie troska o podniesienie z przynajmniej na trochę wyższy poziom kultury życia w chłopskich chałupach. Mam tu na myśli palącą potrzebę przestrzegania w naszych chłopskich domach podstawowych zasad higieny. Naturalnie, że istnieją na wsi takie gospodynie, które doceniają doniosłe znaczenie czystości i porządku i potrafią nawet w najuboższych warunkach tak swój dom urządzać, by było w nim czysto, zdrowo i ładnie. Jakże jednak często spotykamy jeszcze teraz na wsiach takie domy, gdzie wszyscy domownicy, tak starsi jak i młode dzieci nie posiadają edyktów naczynia do jedzenia, jedzą je wszyscy razem ze wspólnej miski lub talerza. Trzeba wiedzieć o tym, że jest to najbardziej niehigieniczny zwyczaj, najbardziej szkodliwy dla zdrowia.

Przez wspólne jedzenie, przez maczanie w jednej misce łyżek, które podnosi się i bierze do ust, najłatwiej przenosi się zarazki z jednej osoby na drugą. Jama ustna, zęby, często spróchniałe, które jeszcze dotąd na wsi rzadko kto myje, są największym siedliskiem wszelkiego rodzaju bakterii chorobotwórczych, które przeniesione np. do ust dziecka, którego organizm jest zwykle wrażliwszy, mogą spowodować rozwinięcie się różnego rodzaju chorób.

Często matka karmiąca dziecko żuje mu pożywienie w swoich ustach, a potem łyżeczką podaje do ust. Nie wiedząc o tym, że w ten sposób wyrządza dziecku wielką krzywdę, narażając je na różne choroby.

Są na wsi dotąd jeszcze takie domy, w których nie ma miednicy, a ludzie myją się w ten sposób, że biorą wodę do ust, polewają na ręce i dopiero w tej wodzie myją twarz. Ten sposób mycia jest niedopuszczalny, bo woda z ust, gdzie znajduje się najwięcej bakterii, jest nimi zanieczyszczona i przy myciu dostają się na skórę twarzy i rąk.

Trzeba zadbać o to, aby w każdym domu była miednica, o ile możliwe nawet nie jedna i aby każdy z domowników posiadał szczoteczkę i proszek lub pastę do zębów i codziennie się nimi posługiwał.

Przy robocie w gospodarstwie, a szczególnie przy robocie w polu człowiek brudzi się bardzo szybko, dlatego też należy się często myć, dbać o czystość swego ciała. Nie wystarczy umyć rano twarz i rąk, a wieczorem rękę do kolan i od czasu do czasu nóg. Powinno się rano przynajmniej myć ręce i twarz, a przed spaniem przynajmniej do połowy ciała i zęby, a choć raz w tygodniu kąpać całe ciało. Wprawdzie na wsi nie ma warunków do kąpiei, ale przy dobrych chęciach można by sobie zrobić wannę prowizoryczną lub urządzić wspólną kąpielnię, z której mogliby korzystać ludzie z całej wsi.

Czystość i porządek jest podstawą zdrowia człowieka, podstawą dobrego samopoczucia, warunkiem odczuwania radości życia. Do czystości można się bardzo szybko przyzwyczaić bo wiąże się to z odczuwaniem dużej przyjemności. Łatwiej jednak przychodzi to człowiekowi młodym. Dlatego należy zwracać uwagę na przestrzeganie czystości u dzieci, aby wytworzyć u nich trwałe przyzwyczajenie. Gdy dorosną, będą już mechanicznie stosować to, czego się nauczyły w dzieciństwie.

O czystość i porządek muszą dbać wszyscy domownicy, ale ciężar utrzymania domu w porządku i przyzwyczajenie domowników do czystości spada na kobietę. Dlatego kobieta w większym jeszcze stopniu musi przestrzegać tych zasad w codziennym życiu, zarówno w odniesieniu do własnej osoby, jak też swoich domowników.

Nie wystarczy dbać tylko o czystość ciała, należy starać się choćby w najskromniejszych warunkach, aby tak urządzić mieszkanie, by w nim było czysto, przyjemnie, zdrowo, by nie było w nim brudu, który jest siedliskiem wszelkich chorób. A zdrowie to przecież największy skarb w życiu człowieka.

Kobieta wójtem

Pierwszą kobietą w Polsce, która została wybrana wójtem jest wciarka Ewa Bielań. Pochodzi z województwa rzeszowskiego, powiatu Tarnobrzeg, gminy Grębów. Ewa Bielań ma dopiero 29 lat. Długo lata była czynnym członkiem Koła „Wici” w rodzinnej wsi. W „Wiciach” rozwijała swoje zamiłowanie do pracy społecznej, odznaczała się pracowitością, energią i dużym zmysłem organizacyjnym. W czasie wojny Ewa Bielań zostaje wywieziona do Niemiec na przymusowe roboty. 6-letni pobyt w Niemczech nie zabija w niej zapału i chęć do pracy. Po

powrocie do kraju organizuje na terenie swojej gminy Grębów Związek Samopomocy Chłopskiej, kierując samodzielnie jego pracami. Pracą w Z. S. Ch. zwróciła na siebie uwagę i pozyskała zaufanie chłopów, czego wyrazem było jednomyślne wybranie jej wójtem.

Wójt — Ewa Bielań okazała się w krótkim czasie dobrym gospodarzem swojej gminy, doprowadzając ją poprzez przeprowadzenie całego szeregu akcji, jak reperacje dróg, budowę szkół, zakładanie spółdzielni, zwalczanie plajństwa itp. do wzorowego stanu.

Kobieta wicestarostą

W powiecie Grodzisk, w województwie warszawskim urząd wicestarosty sprawuje kobieta — Janina Frączak.

Mgr Janina Frączak skończyła studia polonistyczne na Uniwersytecie Warszawskim w 1934 r. Od najmłodszych lat pociągała ją bardzo praca społeczna. Po ukończeniu studiów pracowała jako nauczycielka w wieczorowej szkole dla dorosłych na Grochowiu w Warszawie. W czasie okupacji przebywała w Płońsku.

Urząd wicestarosty objęła niedawno — 4 października br.

Wicestarosta, mgr Janina Frączak, najwięcej uwagi w swojej obecnej pracy poświęca zagadnieniu sprawiedliwego rozdziału podatków na wsi, gdzie bardzo często zdarzają się wypadki nadużyć krzywdzących przede wszystkim chłopów biednych, matorolnych, którzy nie zawsze mogą lub umieją bronić swoich interesów.

Dzieci polskie wracają ze Zw. Radzieckiego

W ostatnich dniach wyjechała ze Związku Radzieckiego do Polski partia dzieci polskich, składająca się z 23 chłopów i dziewczynek. Dzieci te na skutek wojny pozbawione rodziny rozproszyły się po całym terenie Związku Radzieckiego. Obecnie, dzięki staraniom ambasady polskiej w Moskwie, przy pomocy władz radzieckich, odnaleziono je i do chwili wyjazdu umieszczono w domu dziecka w Czekalowsku.

Okres rozłąki dzieci z rodzicami trwał wiele lat, np. niektóre z dzieci przebywały w Rosji od początku wojny, to też nie dziwnego, że wracają teraz jako prawie dorośli, liczący sobie po 18, 19 lat, a niektórzy z nich pokonczyli już szkoły średnie.

Wielka to będzie radość dla matek, gdy po tylu latach rozłąki, ujrzą swoje dzieci we własnym kraju, duże i zdrowe.

Przed wyjazdem w jednej z sal dworca kolejowego w Moskwie odbyło się uroczyste pożegnanie polskich dzieci przez nauczycieli i rosyjskich kolegów z domu dziecka w Czekalowsku. Na pożegnanie przybyli również przedstawiciele radzieckiego Ministerstwa Oświaty i radca Ambasady Polskiej w Moskwie — Zambrowicz, który po serdecznym przemówieniu do dzieci polskich wręczył im w imieniu ambasady prezenty w postaci aparatów fotograficznych, torebek skórzanych i rozmaitych gier.

